

Handläggare
Lii Drobus
Telefon: 08-50825252**Till**
Socialnämnden
2025-09-23

Remiss av Motion om att råda bot på familjehemsplatser i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen Dnr KS 2025/538

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Oppositionsborgarrådet Andréa Hedin (M) har lämnat en Motion om att råda bot på familjehemsplatser i Stockholms stad. Motionären beskriver hur bristen på familjehem innebär risk för att barn som behöver omhändertas dels tvingas vänta på hjälpinsatser och dels riskerar att placeras på något av de 25 procent av HVB som motionären anger att det förekommer hot, våld och liknande på. Motionären föreslår att Stockholm ska hämta inspiration från Karlskrona kommun där kommunanställda kan beviljas tjänstledigt på hel- eller deltid för uppdrag som familjehem.

Under 2025 har Socialnämnden i budgetuppdrag att genomföra en utredning om bland annat hur staden ska kunna öka antal rekryterade jour- och familjehem. Nämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla och intensifiera arbetet för att rekrytera fler familjehem och jourhem. I uppdraget tas också höjd för nämndens särskilda ansvar för att utveckla rekryteringar av kvalificerade familjehem för att bättre möta socialtjänstens behov av familjehem som kan ta emot ungdomar med social problematik. Inom ramen för utredningen har kontakt tagits med Karlskrona kommun. Karlskrona Kommuns erbjudande om tjänstledighet på hel- eller deltid för uppdrag som familjehem har inte genererat något förstärkt familjehem eller kontrakterat jourhem.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bakgrund

Andréa Hedin (L) har lämnat en motion till kommunstyrelsen om att råda bot på familjehemsplatser i Stockholms stad. Kommunstyrelsen har överlämnat motionen till socialnämnden och stadsledningskontoret samt till Farsta, Södermalm och Hägersten-

Älvsjö stadsdelsnämnder för yttrande. Yttrandet ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 7 oktober 2025.

Ärendet

För att råda bot på bristen på familjehem, och därmed minska risken för att barn som omhändertas av samhället tvingas vistas på en institution av bristande kvalité, föreslår motionären att stadens anställda erbjuds möjlighet till tjänstledighet för uppdrag som familjehem. Motionären menar att Stockholms stad skulle kunna hämta inspiration från Karlskrona där kommunanställda kan få tjänstledighet på hel- eller deltid om de vill bli familjehem.

Motionären föreslår:

- att kommunanställda ska kunna få tjänstledighet för att ta sig an uppdrag som familjehem,
- att insatsen marknadsförs kontinuerligt inom Stockholms stad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 17 september. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 18 september.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Familjehem är den vanligaste placeringsformen för barn. Under 2023 hade 25 800 barn i landet någon gång en heldygnsinsats, 18 800¹ var placeringar i familjehem varav cirka 16 procent i nätverkshem². I Stockholms stad hade under samma år 1900 barn någon gång en heldygnsinsats varav 592 i familjehem och 801 i jourhem.³ I februari 2025 var 607 barn placerade i familjehem varav cirka 20 procent i nätverkshem, 229 barn var placerade i jourhem och 137 barn väntade på placering inom familjehemsvården.⁴

Socialnämnden har ett viktigt uppdrag när det gäller den särskilt utsatta gruppen barn i samhällsvård och har ansvar för att placerade barn får gynnsamma uppväxtförhållanden med god vård och fostran, lämplig utbildning, den hälso- och sjukvård som de behöver, samt att vårdnadshavare och föräldrar får råd, stöd och annan hjälp. Familjehemsvården ska vara trygg och säker och ges i samverkan med barnet, socialtjänsten, föräldrar och andra berörda.

En majoritet av landets socialtjänster uppgav 2022 att de hade svårt eller mycket svårt att rekrytera familjehem.⁵ Situationen har inte

---

¹ Socialstyrelsen 2024: Statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga 2023.

² <https://www.sou.gov.se/pagaende-utredningar/socialdepartementet/2021/10/s-202106-utredningen-om-barn-och-unga-i-samhällets-vard/>.

³ Stockholms stads socialtjänstrapport 2023.

⁴ Enkätfråga till SDF i februari 2025.

⁵ Socialvetenskaplig tidskrift 2023:4882

förbättrats och bristen på familjehem kan leda till att barn tvingas vänta länge på en familjehemsplacering, placeras i ett familjehem som inte matchar deras behov eller i stället placeras på institution.⁶ Omkring en fjärdedel av familjehemsplaceringarna slutar i sammanbrott. Bristen på familjehem leder ofta till att barn vistas i jourhem längre än vad som är avsikten med placeringsformen.⁷ Behovet av familjehem tycks öka, inte minst eftersom risker med placering på HVB allt oftare lyfts, och familjehem kan antas ses som ett alternativ.⁸

Karlskrona kommun har de senaste åren arbetat för att försöka skapa alternativ till placering i HVB-hem och öka rekryteringen av familjehem. Behandlingsfamiljehem är en insats som rekommenderas av Socialstyrelsen och som kommunen har utvecklat i syfte att erbjuda kvalificerad vård på hemmaplan. Målgruppen är barn och unga, med hög risk för fortsatt normbrytande beteende, som är i behov av extra stöd som inte kan erhållas om barnet/den unge bor kvar i ursprungsfamiljen. Insatsen är tänkt som alternativ till placering på institution eller som komplement efter placering för att korta ned placeringstid på institution. För uppdrag som behandlingsfamilj kräver Karlskrona kommun att det finns en vuxen som är involverad i processen och som är hemma på heltid. Tanken är att ungdomen efter ett år i ett förstärkt familjehem ska kunna flytta hem.

I Karlskrona idag gäller möjligheten till tjänstledighet även för uppdrag som kontrakterat jourhem⁹ och familjehem och innebär att under ett år vara tjänstledig på del- eller heltid, med bibehållen lön, för att ta ett uppdrag. Detta har dock inte resulterat i något förstärkt familjehem eller kontrakterat jourhem. Institutionsvård på HVB behöver finnas som alternativ till andra placeringar och behöver snarare utvecklas och förbättras än att betraktas som något som endast bör undvikas. Risker med att mer ”kategoriskt använda familjehemsvård som alternativ till institutionsvård kan innebära fler vårdssammanbrott, givet att familjehem inte har nödvändig kompetens.”¹⁰

Placering i familjehem är många gånger att föredra före institutionsvård, samtidigt som även familjehemsvården brottas med olika utmaningar, till exempel bristen på familjehem. Det behövs nya angreppssätt för att stärka och utveckla familjehemsvården till

---

⁶ Socialvetenskaplig tidskrift 2023:4882

⁷ SOU 2023:66, s. 420.

⁸ IVO Rapport2024-05-29Barn och unga på HVB utsätts för hot och våld.

⁹ Ett kontrakterat jourhem står fortlöpande stå till kommunens förfogande och får således ekonomisk ersättning månadsvis.

¹⁰ SOU 2025:84 *Hem för barn och unga För en trygg, säker och meningsfull vård*. S. 899.

exempel när det gäller rekrytering av familjehem. Ökad rekrytering av familjehem kräver nya och okonventionella vägar.

Socialnämnden genomför under 2025 som budgetuppdrag en utredning om bland annat hur staden ska kunna öka antal rekryterade jour- och familjehem. Nämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla och intensifiera arbetet för att rekrytera fler familjehem och jourhem. I uppdraget tas också höjd för nämndens särskilda ansvar för att utveckla rekryteringar av kvalificerade familjehem för att bättre möta socialtjänstens behov av familjehem som kan ta emot ungdomar med social problematik. Frågan om att riktat vända sig till anställda i Stockholms stad när det gäller rekrytering av jour- och familjehem ingår i det pågående utredningsarbetet.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Anna Mattsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Motion om att råda mot på familjehemsplatser i Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-09-12
Anna Mattsson, Avdelningschef	2025-09-12